

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
 a treia-ora 10 bani.

3/15 Maiu 1848.

Cine dintre noi nu știe, că ziua de 3/15 Maiu 1848 este una dintre cele mai însemnate zile ale istoriei noastre naționale? Săptămâna aceasta, Joi, s'au împlinit 53 de ani dela această zi, când pe Câmpul libertății la Blaj s'au adunat din toate părțile 40 mii de Români, dornici de libertate, ca să se sfătuiască și se hotărească asupra sorții lor viitoare.

Adunarea dela 3/15 Maiu a fost măreață și impunătoare. Și cum ziua, în care s'a început această adunare va fi la Români în vecei neuitată, aducerea aminte a ei nu o putem prăznuți mai bine, decât luând aminte cele-ce s'au petrecut atunci la Blaj.

De aceea în cele următoare dăm momentele mai însemnate ale adunării, după-cum le aflăm frumos descrise în cartea marelui Român, *Alexandru Pa-piu Ilarian*.

Eată ce ne spune el:

»Când intrară în biserică Duminecă de dimineața, în 2 Maiu, la 10 ore după liturgie, spre a ține consiliu, preliminar despre toate cele-ce ar fi de a se face în ziua de mâne, 15 Maiu, așteptau toți, să dea cineva ton și direcțiune consultărilor. După-ce grăi puține cuvinte canonicul din Blaj, Vasiliu Rațiu: strigară toți de toate părțile și cu unanimitate poftiră pe Simeon Bărnuțiu să vorbească. Atunci Bărnuțiu, între cel mai cutrierător aplaus, se sui pe un sugest dinaintea altarului, și prin o lămuritoare și critică deducere istorică a stării Românilor în Transilvania, dede direcțiune și nutremânt desbaterilor despre »naționalitatea și drepturile limbii Românilor«. Bărnuțiu în discursul seu

aduse înainte toate rapoartele Românilor cu Ungurii, cari totdeauna i-au asuprit, și acum vreau să-i nimicescă cu totul, pentru ca să nu mai fie periculoși. *Uniunea cu Țeara-Ungurească o lapădă cu totul; din contră provocă pe Români la unire națională între sine și confederațiunea cu popoarele respectătoare de naționalitate; eară cu Ungurii numai atunci să se unească, când Românii vor fi ca națiune, liberi, și când Ungurii vor respecta drepturile naționale. Propuse, că în adunarea națională să se proclame națiunea română de națiune liberă și independentă: să știe toți, că Românii nu mai vreau să fie supuși Ungurilor, Sécuiilor și Sașilor și altor națiuni. Românii să se lege prin jurământ, că totdeauna își vor apăra libertatea cu puteri unite, și că nimic nu-i va abate dela cauza națională, până nu o vor seoaate la cale. Românii să nu lase numai pe episcopi, ca să fie procuratori în cauza națională, cum au fost până acum, ci cauza națională să o iee asupra-și și toată româniimea, adecă comunitățile românești.*

»Toată adunarea cu unanimitate se învolă la următoarele: »Adunarea din 15 Maiu e adunare generală națională a gintei române din Transilvania; adunarea generală națională română în ziua de mâne să proclame sərbătorește libertatea și independența națiunii române; să depună jurământ de credință împăratului și națiunii române; să se șteargă iobăgia; Românii să protesteze în contra unirii Transilvaniei cu Țeara-Ungurească.

»În ziua următoare 3/15 Maiu după-ce se organiză adunarea, episcopul Au-

dreiu Șaguna, urmând datinei cei pie a străbunilor nostri »*ab Jove principium*«, înainte de toate îndreptă rugăciuni ferbinți pentru împăratul Ferdinand și pentru națiunea română cătră cel Atotputinte, ca să lumineze mintea a toată națiunea, și să-i îndrepteze pașii pe calea înțelegerii și amoarei frățești, până va ajunge la scopul seu cel dorit, la libertatea națională.

»Simeon Bărnuțiu suindu-se pe tribună, arătă pe scurt, că »adunarea aceasta n'are altă chemare, decât să exprime voea și dorința a toată națiunea română; așadar, între celelalte dorințe ale Românilor, următoarele consideră a ocupa locul întâiu:

I. »Adunarea aceasta se proclamă de adunare generală națională a națiunii române din Transilvania«. — Se primă cu unanimitate.

II. »Câmpul acesta, pe care se ține prima adunare națională română din Transilvania, întru eterna aducere aminte a acestei lucrări glorioase, se va numi Câmpul libertății pentru totdeauna«. — Aceste cuvinte le pronunță cu cea mai mare solemnitate și întorcându-se în patru părți, de patru-ori le repeți. — Se primă cu unanimitate.

III. »Națiunea română se declară că vrea să rămână deapururea statornic credincioasă Înălțatului Împărat al Austriei și marelui principe al Transilvaniei, și augustei case austriace«. — Se primă cu unanimitate.

IV. »Națiunea română se declară și se proclamă de națiune de sine stătătoare și de parte întregitoare a Transilvaniei pe temeiul libertății egale«. — Cu mare sərbătorește face această procla-

FOITA.

Cântec de 3 Maiu.

...Voi n'auziți freamăt de codri
 Și n'auziți munți hăulind?
 Voi n'auziți urlet de vișor
 Și n'auziți lănci zîngănind?
 Voi nu vedeți flacări din păduri
 Și nu vedeți sânge șiroi?
 Voi nu vedeți demoni sêlbatici
 Și nu vedeți ângeri eroi?...

Toți codrii tresaltă de cântec,
 Un cântec de neam înviat;
 Tresaltă de chiote munții,
 De chiot, că-și au împărat...
 Năpraznic răsuetă vișor;

E vișor din piepturi, cumplit...
 Pădure de lănci se zărește,
 Ear' lăncile-'s lanțul topit!

În țernă zac dâlme de leșuri,
 De leșuri de lași opresori;
 'I-ajunse urgia din urmă
 În ștreanguri de spânzurători...
 Că sclavii de ieri sînt stăpânii
 De astăzi... Și biruitori,
 Pe vîrsuri de munți cântă-'n coruri
 Ai Iancului mândri seciori!

Adâncă și sfîntă-'i cântarea,
 Cântarea din ziua de Maiu,
 Că sfînte-'s trecutele glorii
 Și sfînt al trecutului graiu...
 Frumoasă-'i cântarea ce o cântă
 Pădurile verzi românești!...

...Dar' unde-'s ciobanii din vremuri,
 Să bucine vești voinicești?!...
 Voinici patru sute de sute
 Pe câmpul din Blaj adunați;
 Fac slujbă vlădici în ornate,
 Vorbesc oratori inspirați...
 Cu toții pe sușlete jură
 Să lupte, să moară luptând...
 Și'n zarea perdută s'aude
 Pădurea de lănci răsunând!

Acuma sbucnește vâpaia
 Din iaduri de nemeși câinți,
 Ear' sângele curge șuvoaie
 Și-'i sânge de tigri striviți...
 Luptat-au și ângeri și demoni,
 Să fie stăpâni pe pămînt,
 Ci demonii mușcă pămîntul,
 Și-'și sapă cu dinții mormînt!

I. Sc.

mare a libertății naționale. Flamurile naționale flutură. Miile strigă: Vie libera națiune română! Vie! Proiectul se acceptă cu cea mai înflăcărată însuflețire.

V. »Națiunea română depune jurământ de credință către împăratul, către patrie și națiunea română«. Se primi și aceasta cu cea mai înaltă însuflețire. Toată adunarea își ridică mâinile în sus după datina punerii jurământului. Era înainte de prânz, și miile poporului român sta la jurământ nemâncăți, ca la cuminecătură. Urmează faptul cel sacru al depunerii jurământului, care așa sună :

»Eu N. N. jur în numele Tatălui și al Fiului și al Spiritului Sfânt, Dumnezeuului celui viu, cumcă voi fi pururea credincios Împăratului Austriei și Marelui principe Ferdinand I. și Augustei Case Austriace, amicilor Maiestății și ai patriei voi fi amic, și inamicilor inamic; cumcă voi susține totdeauna națiunea noastră română pe calea dreaptă și legiuită, și o voi apăra cu toate puterile, în contra oricărui atac și asupriri; nu voi lucra nici-odată în contra drepturilor și a intereselor națiunii române, ci voi fi și voi apăra legea și limba noastră română, precum și Libertatea, Egalitatea și Frățietatea; pe aceste principii voi respecta toate națiunile ardeleni, poftind egală respectare dela dînsele; nu voi încerca să asupresc pe nimenea, dar' nici nu voi suferi să ne asuprească nimenea; voi conlucra după putință la desființarea iobăgției, la emanciparea industriei și a comerțului, la păzirea dreptății, la înaintarea binelui umanității, al națiunii române și al patriei noastre. — Așa se'mi ajute Dumnezeu și se'mi deie mântuirea sufletului meu. Amin«. — Jurământul se depuse sub flamura împărătească și națională română.

PROCESELE „TRIBUNEI“.
Redactorul nostru responsabil, dl Andreiu Baltes a fost avisat azi despre decisul tribunalului din Cluj, că pentru cele două procese ale »Tribunei« din 20 și

22 Maiu, fiind același acuzat pentru ambele și în amândouă fiind același cas de »agitatie«, s'a fixat o zi de pertractare comună, anume 20 Maiu n. la 8 ore a. m.

Pentru noi e egal, că în una sau în două zile vom fi osândiți pentru spunerea adevărului.

Convenția ruso-sârbească.

»Neueste Nachrichten« din Berlin e informat, că desmințirea din partea lui Cristici a știrii lui »Times« despre convenția militară între Rusia și Sârbia, în cercurile normative rusești a produs un fel de indignare. În Petersburg se crede, că știrea a fost desmințită la ordinul guvernului sârbesc, care a fost presionat de oficiul de externe al Austro-Ungariei. Se vede, că știrea lui »Times« a produs o neliniște în Austro-Ungaria, dar' în Petersburg se miră de aceasta. O convenție militară între Rusia și Sârbia e superfluă, dat fiind, că Rusia, dacă voește, poate să ajute Sârbia și fără convenție, ear' Rusia poate fi fără ajutorul Sârbiei. Sânt știri, cari nu merită desmințire oficioasă — așa sună informația din Petersburg și aceasta e una dintre acele. În Austro-Ungaria nu trebuiau să se sparie, ear' guvernul rusesc nu trebuia să se arete iperzelos.

La informația aceasta »N. Nachr.« face următoarea observație :

Că nici fumul acesta nu s'a iscat fără foc, se vede de acolo, că în școalele militare sârbești s'a introdus ca limbă obligătoare limba rusească.

Moștenitorul de tron pentru pacea națională. O foaie cehică susține, că Alteța Sa Archiducele moștenitor Francisc Ferdinand s'a declarat înaintea unui membru al senatului imperial în chipul următor asupra situației :

»Este în interesul statului și al tuturor locuitorilor lui cari cugetă cinstit, ca neînțelegerile dintre naționalități să fie cât mai curând pe cale pacifică delăturate, pentru-că aceste neînțelegeri sânt spre mare pagubă tuturor claselor sociale ale poporațiunii. Și chiar momentul actual ar fi cel mai

potrivit pentru rezolvarea chestiunii, căci este dorința comună a tuturor Austriacilor adevărați, ca să curețe imperiul de elementele, cari sub pretestul religiosității, lansează în mulțime devise periculoase, devise și doctrine îndreptate nu numai în contra dinastiei, ci și în contra temeliei statului.

»Politicianii mai marcanți ai tuturor partidelor ar trebui să se nisuiască, ca să fie pus la o parte totul, ce desparte partidele una de alta și să se creeze o astfel de basă, pe care s'ar pute înțelege între sine. Asta se referă mai ales la Cehi și la Germani, căroro Împăratul Francisc Iosif prin ridicarea museului de arte din Praga le-a demonstrat calea, unde trebuie să pornească între forțele lor lupta de întrecere«.

Tricolorul român la Viena.

»Deșteptării« i-se scrie din Viena: În catalogul obiectelor din arsenalul i. r. vienez, pag. 302, capitolul »Zweiter Waffensaal«, la numărul 362 sub rubrica: Schaukasten, enthaltend Fahnen- und Standartenbänder aus den Jahren 1853 bis 1857, und zwar: — »Zwei Fahnenbänder des 13. Rumänen-Banater-Grenz-Infanterie-Regiments vom Jahre 1854«.

Steagul acesta constă din 3 panglice :

a) pe cea roșie se află inscripția :

„A lui Romul vitejie

Între noi Români se fie«.

Caransebeș, 30 Aprilie 1854;

b) pe cea galbină :

»Cu cinste vom trăi și muri, amin«, pe o parte, ear' pe cealaltă :

„Ne jurăm pe Dumnezeu cel Atotputernic“;

c) ear' pe panglica albastră stă inscripția :

„Avere și sânge pentru Împăratul nostru“.

Caransebeș, 30 Aprilie 1854.

Tot în acel catalog, pe aceeași pagină, ceva mai jos, aflăm: — **Drei Fahnenbänder, dem 50. Infanterie-Regiment verliehen 1855 von Erzherzogin Sophie, von der Fürstin (Hospodarin) Elisabeth Stirbey von Rumänien und der Fürstin Aurora von Thurn und Taxis.**

Pe panglica vineție dăruită de princesa Elisaveta Știrbei din România este o stemă frumoasă, în formă de coroană, cu cruce deasupra, ear' la mijloc tricolorul românesc în toată mărișia sa, și anume sub coroană în direcție orizontală sus roșu, la mijloc galbin, jos albastru. Panglica poartă inscripția :

„Pentru Împăratul onoare!“

și

„Trăească Elisaveta“ Români.

Toate inscripțiile acestea sânt în limba română.

Confratele din Cernăuși comentând faptul descoperirii acestui steag românesc în Viena provoacă cu ironia cea mai potrivită pe baronul Bourguignon și pe toți cei-ce împreună cu el vîd în toată fășia de tricolor spectrul iredenței și tradării de patrie, ca »să se înterezeze în arsenalul din Viena, poata

Mângăierea din urmă.

(După Körner).

Ce stați șovăielnici, cu ochii 'mpetriți ?

Ce stați și sêlbatec în noapte priviți,

Flăcăi cu inimi bărbate ?

Azi urlă furtuna cu vuate mi,

Se sguăue lumea din temelii;

Năpaste pe toți se abate.

Urgia din iad dă năvală spre noi;

Atăta sânge scump de eroi

N'a frânt vrășmășeasca trufie.

Dar' Domnul din cer încă nu ne-a uitat!

Când zorile-n sânge le-a scaldat,

Vru ziua de sânge să fie.

Și dacă noi fost-am voinici în trecut,

Din piepturi viteze azi face-vom scut!

Căci crâncenă luptă ne-așteaptă.

La arme flăcăi; — stă tigrul rânjit!

La arme cu toții; căci ciasu-'i sosit!

Popor ce-ai dormit, te deșteaptă!

Cu toți gata de luptă să fim

Și veseli moartea în ochi s'o privim,

Să nu ne dăm legea și glia :

Pământul străvechiu sê-l scăpăm de stăpâni,

Ori voinici să murim cu spadele-n mâni,

Urînd și-n morminte robia!

Nemernici aceia ce gem răbdători!

Mai scumpe ca toate-ale lumii comori

Ni-s sfintele noastre plaiuri.

Jurăm că liberi de-acum vom trăi,

Ori liberi în cer cu străbunii vom fi!

Căci liberi sânt morții în raiuri.

Deci urle furtuna cu vuate mi,

Deci tremure lumea din temelii;

Voi sufletul nu ni-l veți frânge!

Și dacă pământul cu noi s'a surpa,

Noi liberi și nebriuiți vom sta,

Frăția n'chegând-o cu sânge.

Sorin.

că tricolorul acela e confiscat de unde de la iredentisti conspiratori în contra Austriei și păstrat drept corpus delicti spre a rectifica în tot momentul loviturile și prigonirile la cari sânt espuși Români din Austria și cei din Ungaria.

Din Austria. În ședința de Marți a reichsrath-ului a venit la ordine zilei declarația moștenitorului de tron Francisc Ferdinand, privitoare la căsătoria sa. Se credea, că se va naște vifor din acest incident, dar ședința a decurs relativ liniștit și raportul asupra declarației s'a luat la cunoștință. Din partea pangermanilor a fost atacat cu acest privilegiu protectoratului moștenitorului de tron, primit asupra reuniunii școlare catolice și a fost supusă la critică atitudinea lui contra mișcării cu devisa: „*Los von Rom*“. Tot cu această ocazie dep. **Kramar** (ceh-tiner) a declarat, că *Cehii-tineri consideră de incompetent reichsrath-ul pentru a lua la cunoștință declarația moștenitorului de tron și apoi atacă pe pangermani, zicând despre Germania, că ea are lipsă de alianța noastră și că ea fără Austria ar fi statul cel mai izolat din Europa.*

— Despre programul de muncă al reichsrath-ului se anunță, că s'a făcut compromisul între partide, privitor la canalizări, regulare de fluvii și construire de căi ferate. Proiectele privitoare la aceste vor fi prezentate încă în sesiunea actuală.

Împăratul în Boemia. O depeșă oficioasă din Viena anunță, că împăratul va călători la Praga pe la mijlocul lui Iunie. În Praga va petrece câteva zile și apoi va visita orașele *Leitmeritz* și *Aussig*. Călătoria împăratului la Praga este una din vechile dorințe ale Cehilor. Ei de mulți ani au insistat pe lângă Monarch să le viziteze capitala, dar' înzădar. Acum dorința li-se împlinește.

Călătoria împăratului este una din concesiile guvernului Körber, făcută Cehilor, pentru a face capabil de muncă parlamentul.

APĂRAREA DREPTULUI DE LIMBĂ. În ultima adunare generală a orașului Biserica-albă, Germanii earși au dat o probă strălucită, despre felul, cum trebuie apărat dreptul limbii lor naționale înscris în lege. Venind vorba despre spitalul, care este proprietatea orașului, reprezentantul *Carol Steiner* a întrebat pe primarul *Fronius*: Cum se face, că protocoalele în afacerile spitalului nu se redactează în limba germană, care e limba oficioasă a orașului, ci în limba maghiară?

Primarul a voit să se scuse cu aceea, că pentru autoritățile mai înalte e de lipsă să se ia protocoalele în limba maghiară. Cu aceasta însă Germanii — firește — s'au declarat foarte nemulțumiți, ear' reprezentantul *Tobias Master* a pretins, ca protocoalele să se redacteze și să se verifice numai în limba ce o pretinde legea: în limba germană, știută de toți.

În fața acestora primarul a trebuit să declare, că de aci înainte originalul protocoalelor va fi luat în limba germană și numai ca aclus se va face și traducere ungurească.

Ziarele maghiare fac ironie din lupta celor din Biserica-albă, cari nu vreau să lase nici cât negru sub unghie din drepturile lor.

Noi însă le zicem: Înainte, vrednici tovarăși de luptă!

Cu noi e dreptatea. A noastră va fi învingerea!

ALTEȚA SA ARCHIDUCELE FRANCISC FERDINAND ȘI PAPA. Ziarul berlinez „*Germania*“ publică o depeșă din Roma, în care se spune, că Pontificele roman a adresat Archiducelele Francisc Ferdinand o preungrațioasă scrisoare. Știrea e cu atât mai interesantă, cu cât salutul acesta al sfântului scaun papal îl vine Archiducelele chiar într'un timp, când din cauza cunoșcutului protectorat este espus atător atacuri în parlamentul austriac.

DIN LUME.

Întâlnirea dela Abbazia.

În urma crimelor comise de Bulgari pentru acăpărarea Macedoniei, regele României și al Greciei au avut o întâlnire la Abbazia. Se vorbește, că pentru această convenire a lucrat și Impăratul nostru. După foile oficioase din București e vorba de un fel de alianță între România și Grecia, cari vor avè să lucre într'acolo, ca Macedonia să rămână și mai departe a tuturor naționalităților de-acolo, tăind pofta Bulgariei și a Sârbiei, cari ar dori-o pentru ele. — Se înțelege, că nici Bulgarii și Sârbii, dar' nici Rușii nu privesc cu ochi buni la prieteneasca învoială, ce s'a făcut între acești doi regi.

Burii și Englezii.

Din Transvaal sosesc știri, că Burii, indeosebi cei de sub comanda lui *De Wett*, desvoaltă tot mai mare activitate. Ministrii englezi continuă să țină pe la intruniri vorbiri, în cari laudă vitejia (?), răbdarea și alte însușiri minunate ale Englezilor.

China.

Plenipotențiații chinezi au făcut cunoscut ambasadorilor europeni, că primesc să plătească despăgubirea de 450 milioane taeli în decurs de 30 ani.

Englezii sătui de războiu.

»Adevărata cauză a războiului a fost dorința pătimașă a unor capitaliști bogați și influenți de a dobândi controlul asupra teritorului care posedă cele mai bogate mine de aur din lume. Când lordul *Salisbury* a zis că noi (Englezii) nu cerem, nu rivnim nici minele de aur, nici cuceriri de noue teritorii, acești capitaliști stăruiau pe lângă el ca să se retragă cuvintele. Numai ei singuri pot câștiga prin acest războiu îndelungat și nefericit, dar' de ce Anglia, Marea-Britanie și imperiul britanic să continue lupta pentru ei? Aceasta este întrebarea, ce ar trebui să și-o pună pretutindenea toți alegătorii cari ougetă cu mintea să-nătoasă.

Vorbele acestea nu le zice vre-o gazetă dușmană Englezilor pentru barbarul războiu ce l-au întreprins pentru nimicirea libertății naționale a unui brav popor, ci chiar o foaie englezească, „*Daily News*“, care vèzând cheltuelile cele mari aruncate în vânt, bătaia ce mereu o căpătă armatele engleze și desgustul poporului englez, nu mai poate ascunde adevărul.

Dintr'o socoteală făcută de ministrul de finanțe englez, *Hicks-Beach*, s'a vèzut că numai din 30 Octomvrie 1899 până în 30 Octomvrie 1900 — acum sântem în Maiu 1901! — s'au trimis din Anglia în Africa 261 mii 374 soldați englezi și 173 mii 577 cai și catări. Soldaților le trebuie pe zi 358 mii chlg. de-ale mănăării, cailor și catărilor 470 de mii. Au transportat în Africa 122 milioane de patroane, peste 1 milion pușcături pentru tun, 50.000 lepedee, 865.000 plapome, 385.000 mantale, 715.414 bluze, 825.902 pantaloni, 827.000 cămeși, 897.976 părechi de ghete, 16 milioane 470.000 ciorapi, 40.000 de șele și 140.000 hamuri. Războiul i-a costat până acum peste 4 miliarde de coroane, adecă peste 4 mii de mii de mii!

Cât de sătul e poporul englez de acest războiu, se vede din rușinosul rezultat, ce l-au dobândit cu colectele pentru soldații din Africa. Unii din cetitorii noștri își mai aduc aminte de frumoasele colecte în bani și obiecte, ce am făcut noi în anii 1877/8 pentru soldații români, cari înfruntau urgia turcească pe câmpiile Bulgariei. Își vor aduce aminte și de aceea, că conducătorii colectelor au fost trași înaintea tribunalelor ungurești, pentru-că inima lor bătea pentru frați de un sânge. Ei bine, Englezii încă au încercat astfel de colecte, dar' s'au blamat înfricoșat. Au fost regimente, pe seama cărora nu s'au adunat fără câte o păreche, două de ismene și 3—4 părechi de mânuși! Alte regimente n'au căpătat nici atâta.

D-zeu nu lovește cu băta și chiar înăbușiți să fie bieții Buri de mulțimea Englezilor, acestia pace tot nu vor avè.

Români din Grecia.

Între cei-ce lucră mai mult la nimicirea națională a Românilor din Peninsula-Balcanică, sânt Grecii. În urma congresului dela Berlin, ținut după războiul româno-ruso-turc, puterile europene au rupt dela Turcia provincia *Tesalia* și i-au dat-o Greciei sub cuvânt, că e locuită de Greci. Adevărul e, că și provincia aceasta e locuită de frați de-ai noștri, Români, cari se ocupă cu economia de oi, apoi cu meseriile și negoțul. Jugul grecesc a înăbușit multă vreme ori-ce arătare națională a acestor frați. Simțul național al lor însă n'a adormit, căci de o bucată de vreme se vede printre Români din *Tesalia* un curent spre studiarea dialectului lor și reînvierea sentimentelor lor naționale. Unul dintre ei, dl *Belisarie Bira* a îndrăznit să vorbească pe față de această idee în fața unor Români, într'o cafenea.

Atâta i-a trebuit unui oficer grec, *Calimenopolos*, pentru-ca să se repeadă asupra lui spre a-l omori.

Adunări învățătoresți.

Munții-Apuseni, Maiu n. 1901.

Cred, că nu voi abuza de bunăvoința on. redacțiunii, când îmi permit cu tot respectul a vă raporta pe scurt despre decursul adunării de primăvară a învățătorilor din despărțământul Indolului ținută la 28 Aprilie st. n. a. c. în școala conf. gr.-cat. din comuna Muntele-rece, o comună mică situată chiar sub poala Muntelui-mare. Tot în această comună s'a ținut și sinodul de primăvară al preoților din acest tract protopopesc.

La 8 ore a. m. s'a început serviciul divin celebrat de veteranul paroch local, cu asistența Onor. Domn Nicolae Petruția, preot în Belioara; — la signalul dat de campana cea mare din turnul bisericeii, învățătorii în corpore intră în biserică, care toată bine era indesuită de lume multă din loc și jur; — la finea serviciului divin zelosul și vrednicul preot Nicolae Petruția, amicul cauzelor școlare, a ținut o predică foarte instructivă și avântată asupra actului solemn, arătând poporului scopul întrunirii de astăzi în acea comună. Cântările au fost bine executate exclusiv numai din partea corului învățătoresc din acest tract, care asemenea mult au delectat pe cei prezenți.

După serviciul divin docenții însoțiți de lume multă de popor, în frunte cu Spectabilul Domn Teglás István, inspectorul școlastic din Turda și cu un alt oaspe, N. Tulady, directorul școlii de stat din Iara, a căror prezență a făcut impresiune foarte plăcută asupra adunării, din nou intră în sala școlii gr.-cat. dimpreună cu susmenționații domni preoți. La 1/2, 11 ore a. m. vrednicul președinte Ilariu Popescu, învățător în Hășdate, prin o cuvântare bine potrivită, arată însemnătatea reuniunii, precum și sublima misiune ce trebuie să caracterizeze pe un învățător, rugând pe toți să fie unul fiecare la postul său, — declară ședința deschisă.

Din obiectele mai însemnate puse în programul zilei, mă restrâng la cele mai marcante, ș. a.:

Învățătorul local Georgiu Ștef a ținut prelegerea practică cu școlarii din anul, VI intuițiuni în limba maternă și

maghiară despre »Găină« care după puține observări s'a declarat din partea factorilor competenți de bine reușită. A disertat învățătorul Gavriil Mercean și așa pe rând s'a executat toate punctele espuse în programul respectiv.

De membri ordinari noi s'au mai înscris: Grigoriu Vêrtan, corator primar bisericesc și Simeon Felea, primar, ambii din Muntele-Băișoarei, cari au și achitat taxa de 4 cor. Observ, că acești doi fruntași români, sânt amicii cei mai mari ai agențelor școlare pe cari astăzi îi salutăm în mijlocul nostru de adevărați ortaci de luptă. D-zeu îi ție la mulți ani.

Locul pentru ținerea adunării de toamnă s'a designat în parochia Surduc.

La 1 oră p. m. presidiul mulțumește tuturor celor întruniți pentru ținuta lor cea exemplară; ședința o declară de închisă.

Apoi a urmat prânzul comun la masa bine aranjată a vrednicului de toată lauda Grigoriu Vêrtan, unde cu toți bine am fost povățuiți. În decursul prânzului nu au lipsit nici diferițele toast. În fine masa s'a ridicat, eară noi ne-am depărtat pe la ale noastre, ducând cu noi o frumoasă suvenir, dorind ferbinte de-a ne întâlni la proxima adunare.

Cu durere, că din tot tractul protopopesc numai pe susnumiții domni preoți 'i-am putut saluta în mijlocul nostru.

Ego.

PARTEA ECONOMICĂ.

Cultura legumilor.

Cu cât într'o economie se cultivă mai multe ramuri laterale economice, cu atât se înmulțesc mai tare și isvoarele de câștig ale aceleia. De aceea cu drept cuvânt se aseamănă economiile cu râurile curgătoare, în cari cu cât se varsă mai multe râuri laterale, cu atât se fac mai mari și mai puternice și din contră: cu cât acele sânt mai lipsite de râuri laterale, cu atât rămân mai mici, sau că une-ori chiar și seacă pe timpul secetelor mai îndelungate.

gură de rachiu, ca pe urmă să-și pună gujba 'n'grumaz. Și încă socotește, măi, să îndrăznească mișelul să vină, ca să ne cumpere și pe noi! Da ce gândește el, că și acum sântem ca mai de mult, când cunoșteam școala numai după nume? Ori crede, că și noi ne vindem pielea ca și ei?

George. Lasă-'i, frate, că nu pot să-și sufer înaintea ochilor mei! Când îi ved, par'că ved pe ucigă-'l crucea. Mă duc! Dumnezeu cu tine!

Andrei. Și cu tine, măi George!

Andrei, (singur). Doamne Dumnezeu meu, oare când vor deschide și rătăciții ăștia ochii, ca să vadă calea cea greșită, pe care au apucat cu prostia lor. Va sosi oare, Doamne sfinte, și ziua aceea, când vor ști și ei prețului mai mult lumina, învățătura, carea îi va duce pe calea mântuirii. Că, Doamne, Doamne, mulți rătăciți de acestia sânt în lume!... Ei, nu-mi perd eu nădejdea!... că Românul are șapte vieți în pieptu-'i de aramă!

I. G.

Unul dintre ramurile laterale economice, cari pe lângă aceea, că ne-ar pute da mijloacele de nutrire în decursul anului întreg, ne-ar mai pute spori în anumite casuri și isvorul de câștig în bani, este fără îndoială și cultura legumelor. Aceasta este de o însemnătate deosebită, cu deosebire la noi, unde fără ceva legumă abia am pute posti cele patru posturi, apoi Mercurile și Vinerile de peste an.

Și pe lângă toate acestea, cultura legumilor la noi pe unele locuri abia este la începutul dezvoltării sale, abia se cultivă pentru trebuințele casnice, ba sânt anumite locuri, unde nici pentru casă nu se cultivă, ci anul întreg se mai cumpără și acelea pe bani, ca când la noi s'ar strica sau mucezi banii pe fundul lăzilor.

Ba că legumile pe la noi nu se fac din cauză, că pământul e prea rău și sterp, ba că nu mai ajungem de lucrul de casă și de câmp, ba că teacă, ba că pungă, cum se zice; econoamele noastre își lasă grădinuțele sau grădinile lor une-ori destul de largi de le umple buruienile, în loc de a cultiva legumi în ele.

Nu așa fac econoamele de prin orașe și din apropierea acelor. Acestea având o școală mai bună ca cele de prin unele sate, apoi știind prețului mai bine legumăritul, știu scoate din câte o grădină de legumi atâtea parale, încât mulți economi nici după plug nu pot arăta un venit așa de mare.

Dar' să mergem ceva mai departe dela orașe și să ne oprim în oare-care comună săsească, apoi să ne uităm, că cum cultivă econoamele de sas legumile? Cultivă ele numai atâtea legumi, câte cred, că le vor fi de ajuns pentru trebuințele casnice? — Vorbă să fie! Acelea cultivă atâtea legumi, încât anul întreg mai au și de vânzare, anul întreg le vedem cu căruțele încărcate mergând la orașe, de unde aduc une-ori tot atâtea parale, ca și bărbații lor de pe bucatele vândute.

Par'că econoamele de sas nu lucră și la câmp, ca ale noastre; par'că ele trăesc în altă țeară, de pot cultiva atâtea legumi. Ba lucră zău! De multe-ori țin ziua întreagă de coarnele plugului alături cu bărbații sau servitorii

Gluma Țiganului.

O vreme grea cu ploaie, fulgere și trăsnete a prins odată pe un biet faraon pe câmp departe de sat. Nu departe vede o căpiță mare de fân, la care începe a fugi cu limba scoasă. După ce s'a văzut la adăpost, a zis: țină Doamne și trăsnește, numa-n cap nu nimerește.

Un Român, care sta de cealaltă parte a căpiței, a auzit ce a zis faraonul și prinzând furca de lângă el se ridică tiptil și mac! în capul ciROIului.

— O Doamne! zise Țiganul spăriat, — eu numai cât am glumit și tu îndată m'ai și trăsni.

I-G.

GLUME.

Cumpărătorul: Aș voi să cumpăr o găscă grasă...

Negustorul: Scusați un moment, îndată vine nevastă-mea.

la alții ciumă. Ei trebuie să facă dreptate tuturor deopotrivă!

Cortezul. Noa, și ășta-'i buiguit de popa, ori de dascălul!

Andrei. Ba buiguit ești tu și spiritul din tine!

Cortezul. Ba buiguiți sântei voi, că vă lăsați duși și de unul și de altul, fără să vă țipe câte ceva în gură!

George. Știi ce, nu-mi bălicări atâtea, ci te cară pe unde ai venit!

Cortezul. Tu-mi poruncești?!

Andrei. Noa, cară te odată, ori te duci cum nu-ți place!

George. Afară de aci!

Cortezul. (Se scarpină în ceafă, privește într'o parte și zice încet: aici nu-i de mine). Ducu-mă, ducu-mă și vă las... (pleacă).

Andrei. Iute te cară! (il împinge de spate).

George. Vezi, acolo e locul netrebnicilor!

Andrei. Vezi-'i, frate, cât sânt de mișei, să-și vândă ei dreptul lor pentru o

lor, pe când la noi așa ceva se întâmplă de tot rar. Dar' deși trăesc aici alături cu ale noastre, au avut și mai au și acum o școală mai bună ca ale noastre. În școala aceasta au învățat ele ca să-și știe vinde legumile lor nu numai prin orașe, ci să mai umble cu ele și pe sate; să adune ouăle și slămina dela ale noastre pe câte o cosiță de ceapă sau câte o găoace de nucă de sămânță de legumi, ear' ale noastre să mănânce ciapă și fasole...

— În anul 1896, când 'și-a ținut despărțământul »Asociațiunii« din acest comitat, adunarea sa generală în comuna Porumbacul-inf., într'o disertațiune populară am atras atențiunea celor prezenți asupra acestei nepăsări, ce se poate observa pe unele locuri la o parte din econoamele noastre. Toți m'au aplaudat pentru alegerea nimerită a disertațiunii. Ba în urma acesteia pare-mi-se, că s'a votat și două premii de câte 10 coroane pentru econoamele de pe teritoriul acestui despărțământ, cari vor pute arăta cele mai multe și mai frumoase legumi în grădinile lor.

Ce credeți, că de atunci doară se cultivă mai multe legumi? Vorbă să fie! Că ce vezi ici-coalea câte o grădină mai bine cultivată cu legumi, grosul tot așa stă de nepăsător ca și mai înainte. Multe econoame de-ale noastre mai bine stau cu ciasurile fără de nici un lucru pe uliță în povești, decât să-și vadă de economia lor de casă sau grădină, ear' dacă le întrebă când cumpără ceapa și semințele de legumi pe ouă, slănină sau bani, că n'ar fi mai bine, să le prăsească ele prin grădinile lor, îți răspund cu ușurință: »când voiu ajunge pe ăstea câteva ouă sau cruceri, tot așa de săracă sunt!«

Pe unele ca acestea să le lăsăm până când le va sufla Arhangelul cu trimbița din cer, ca să se mai deștepte, ear' acelea, cari nu voesc să fie espuse risului și batjocurii lumii, să cultive bărbătește la legumi, nu numai pentru trebuințele casnice, ci chiar și de vânzare. Pentru acestea din urmă, atragem atențiunea, chiar acum la începutul primăverii asupra unor recerinte, ce trebuie observate la cultura legumelor.

Precum sămănăturile sau bucatele dacă se cultivă mai mulți ani de-arindul pe unul și același loc, una și aceeași specie de bucate, după un timp oarecare nu mai pot da roada cuvenită, din cauză că se împuținează materiile nutritoare din pământ, așa și legumile, dacă se cultivă una și aceeași specie pe unul și același pământ, mai mulți ani de-arindul, dela un timp nu mai pot da rodu-rile cuvenite.

La cultura legumilor în mare, lucrul de căpetenie este ca tot pământul să fie împărțit în anumite table mai mari, ba în anumite table să fie chiar rigolat și așa să urmeze unele după altele pe rind, din an în an.

Pentru cultura legumilor, tablele trebuie săpate și gunoite totdeauna de toamna, de oare-ce prin înghețurile și desghețurile de peste iarnă, pământul se derege într'un mod vedit, afară de aceasta nici buruienile nu se mai fac printre legumi într'un număr așa însem-

nat, de oare-ce le degeră rădăcinile peste iarnă. Dacă nu s'au săpat tablele de toamna, atunci se pot săpa și primăvara.

Unele legume sug din pământ dintr'un fel de materie nutritoare, cum e grăsimea, sarea, varul, ferul, zaharul ș. a. mai mult, ear' altele mai puțin, prin urmare cultivând de pildă ciapa mai mulți ani de-arindul în unul și același pământ, sugă toată dulceața din acela și dela un timp începe a se pipernici și a se face tot mai măruntă, așa că în cele din urmă nu mai poate produce rodu-rile așteptate, pe când înlocuindu-o an de an cu altă legumă, poate produce totdeauna roduri îmbelșugate.

Unele legume cresc și se desvoaltă mai bine în gunoiul proaspăt, altele în cel putred sau descompus, ear' altele, mai puțin alegătoare, cresc și se desvoaltă destul de bine și fără gunoiu.

Între legumile, cari se pot cultiva în gunoiul proaspăt, se numără mai toate legumile, cari se pun în cuiburi, precum sunt: crastaveții, pepenii, bostanii, cartofii ș. a.; între legumile, cari se pot cultiva în gunoiul putred și găinațul pasărilor se numără mai toate legumile, cari se seamănă din mână, precum sunt: sălatele, verzele, ciapa, ardeiul, pătlăgelele ș. a., ear' între acelea, cari se pot cultiva și fără gunoiu numai pământul să fie bun și gras, se numără mai toate legumile rădăcinoase, precum sunt: morcovii, ridichile, pătrânjeii, sfecelele, hreanul ș. a.

La cultura legumilor în mare, tot pământul trebuie împărțit în patru table mai mari: tabla verzelor, sălatelor, rădăcinoaselor și a păstăioaselor. Schimbarea sau rotațiunea aceasta a legumilor se mai recere încă și din acel punct de vedere, ca acelea să nu se poată corci unele cu altele, ci să rămână fiecare soi cât se poate de curat. Aceasta se poate ajunge numai atunci, când cele înrudite între sine se vor cultiva la o depărtare cuvenită unele de altele.

Corcirea legumilor se întâmplă mai cu seamă atunci, când la stringerea semințelor pe toamnă, nu se pun și însemnează fiecare soi deosebit, din care cauză apoi primăvara cu prilejul sămănăturii, prin necunoașterea acelor foarte ușor se pot amesteca. Se întâmplă uneori, că pe lângă toată schimbarea legumilor dintr'un pământ într'altul, după un șir de ani să nu mai rodească. În asemenea cazuri pământul capătă un anumit morb, de care nu se poate scăpa în alt mod, decât supunându-se câțiva ani de-arindul culturii bucatelor.

Sunt anumite legumi, cari se fac mai bine în locul întreg, în țeline, precum sunt: pepenii și bostanii; sunt apoi altele, cari iubesc mai mult un pământ răven și afenat, precum sunt: ceapa, sălata, crastaveții, pătlăgelele și ardeiul. De altcum s'a constatat, că mai pentru toate legumile se recere udatul măiestrit (irigarea) pe timpul căldurilor mai mari de peste vară, după-cum vedem, că fac Sârbii și Bulgarii, cari se ocupă înadins cu cultura legumilor în mare.

Ioan Georgescu.

Esposiția de animale dela Periş (România).

(Raport special al »Foi Poporului«).

Cu o vedită nerăbdare așteptam ce administrația domeniului coroanei organizase la Periş și nerăbdarea ne era justificată, căci doream să vedem cum sînt produșii eșiți din taurii Algau ai administrației și vacile țărănești.

Esposiția a avut loc în ziua de 23 Aprilie, lângă lăptăria dela Periş, deci lângă gară. Frumos aranjată de funcționarii domeniului Cocioc; țărani veniți în haine de sərbătoare, copiii școlii din Cocioc, în frunte cu învățătorul lor, au primit cu urale și cântece pe domnul Ioan Kalinderu, care cu trenul de 8¹/₂ dimineața a sosit. Primarul comunei Cocioc în câteva cuvinte a arătat cât de mândru se simte, că încă odată îi poate mulțumi în numele satului; la care dl Kalinderu într'o limbă cu adevărat românească, a spus în auzul tuturor că atât timp cât va trăi, gândul și activitatea sa nu va fi decât la locuitorii satelor.

Deși nu se făcuse nici o invitațiune, totuși au venit dela București câteva persoane care se interesează de asemenea bune îndrumări.

După-ce dl Kalinderu a stat la vorbă cu copiii și copilele ce venise întru întâmpinarea sa, ne-am îndrumat cu toții spre esposiție. Era frumoasă, prin aranjamentul seu și era și mai frumoasă prin faptul, că locuitorii din Cocioc, Brătulești, Bălteni, Piscu etc. și-au adus vacile cu viței produși ai taurilor administrațiunii.

Esposiția de vite de pe domeniul coroanei Cocioc, pentru cei care știu ce însemnează o esposiție, a fost importantă din două puncte de privire:

1. S'a dovedit că cea mai mare parte din viții de ¹/₂ sânge Algau erau buni, mult mai largi ca forme.

2. S'a văzut nisuița bună, folositoare ce o are administrația domeniului coroanei.

Acî, la esposiție, toți câți eram respiram liber, căci între noi se stabilise o legătură intimă, prietenească, nu eram într'o atmosferă oficială, unde nu poți grăi decât oficial și unde nu poți spune tot ce ai pe inimă. Din contră, cu toții eram entusiști, căci cu toții prevedeam bunele roade ce le va da esposiția.

Juriul esaminător s'a compus din d-nii Dr. Filip, profesor de zootehnie, inginer-agronom A. Oncanu și primarul comunei Cocioc.

S'au esaminat și clasat mai întâiu vacile cu viței, cărora li-s'a dat 18 premii, pe urmă junincile, junci și boi de muncă, pentru cari s'au distribuit alte 22 premii.

După clasare și după-ce dl Kalinderu a dat câteva povețe înțelepte locuitorilor, s'a procedat la împărțirea acestor premii.

Dintre cele mai frumoase juninci espuse au fost ale dlui N. Condurache și dlui Bunescu, învățător din comuna Piscu; bine înțelese însă, că aceste juninci au fost hors-concours (n'au primit premii).

La ora 11¹/₂ totul era ter; sodal firanii mulțumiți au plecată Zev. Murășan lor cu gândul să mai cor.

ear' noi ne-am luat rești, cugetând la f' îndruma îmbunătăț

dacă cei însărcinați cu asemenea chestiuni ar fi mai practici.

Asemenea expozițiuni se vor ține pe fiecare domeniu al coroanei, deci expoziția dela Periş se ne serve de pildă.

Nobilitarea (altoirea) unui stup.

Altoire la stupi? se vor întreba mulți stupari practici. Da, și eacă cum o înțelege asta un preot german, cunoscut în multe țări ca stupar pătit.

Am pătit une-ori, de câte-un stup nu producea miere destulă, cu toată grija, ce i-o dam. Stupii vecini lucrau la faguri, cărau miere, erau scurt zis într'o mare activitate, pe când albinele din stupul cu pricina sburau rar și aveau fagurii goli. Credeam la început, că având o matcă nouă se vor schimba înspre bine, dar' lucrul a rămas tot așa. Atunci am venit la ideea să *nobilitez* stupul, cum nobilitez și un măr, care nu-ți dă roadă bună.

Nobilitarea se face în modul următor: Îndată-ce știm, că avem celule de matcă acoperite (așa dară pe timpul roitului), căutăm regina stupului celui slab; la coșnițele mobile e asta ușor, la cele vechi va trebui să scuturăm albinele afară și când vor începe să între eară în lăuntru, prindem regina, pe care un ochiu cât de cât deprins o cunoaște ușor. Îndată după îndepărtarea acestei regine, îi punem o celulă cu o regină aleasă dintr'un stup, despre ale cărui albine știm sigur, că sunt bune de miere. În felul acesta ne-am asigurat pentru viitor o prăsilă bună.

Stropitul contra peronosporiei.

Părțile de metal dela aparatele de stropit se tocesc curând. În cazul acesta stropirea nu se mai poate face regulat și e lipsă de reparaturi. La aceasta să ne gândim bine, când cumpărăm mașina de stropit, căci cumpărând ieftin, cumpărăm rău. Cel mai bun metal pentru stropire e arama, de aceea recomandăm tuturor să se cumpere stropitoare de aramă.

La improșcat să îndreptăm raza astfel, ca să ajungă fluiditatea într'o formă pe fața tuturor frunzelor. De aceea stropim numai după-ce frunzele își au poziția lor statornică.

De câte-ori umplem stropitoarea din nou, scuturăm bine vasul, — în care păstrăm fluiditatea. Isprăvind cu stropitul, golim stropitoarea și o spălăm bine cu apă.

La stropit să nu cruțăm fluiditatea, improșcând cât de multă. În orele, când căldura e mare, nu stropim, căci evaporază prea mult.

SFATURI.

Influența diferitelor nutrefuri asupra calității cărnii. În privința aceasta s'au făcut de economi experți următoarele constatări: Pentru de-a căpăta cărnați fini, cel mai bun nutreț e orzul curat, pentru șuncă, cucuruz sau orz și pentru slănină grăunțe, îndeosebi orzul singur nu dă carne

din casă. Unii economi obișnuiți de a pune în anumite vase

pe ferestrele din casă. Florile acestea sunt de un folos deosebit. Deoparte înfrumusețează ferestrele din locuință, de altă parte aburează anumită cvantitate de apă, care improspetează aerul din locuință. S'a constatat, că fiecare frunză de o mărime mijlocie aburează (răsufală) dela 1—2 grami apă pe zi. Astfel o floare ceva mai mare, poate să abureze dela o jumătate până la un litru de apă pe zi, ear' pomii și arborii mai mari pot să abureze și până la o veadră de apă. De aci ne putem esplica apoi foarte ușor, pentru ce aerul prin grădini, aleiuri și păduri este așa plăcut pe timpul secetelor îndelungate, fiindcă conține o mulțime de aburi de apă. Din cauza aceasta se plantează și cele mai multe piețe, strade și drumuri cu arbori, ca să improspeteze aerul. Economii, dar' cu deosebire econoamele noastre, vor lucra foarte înțelepțește, dacă vor ține câteva oale de flori pe ferestri, fiindcă unii economi și econoame și așa nu prea au obiceiul de a deschide în toată ziua ferestrele la locuință, ca să ese aerul cel stricat din casă și să între de cel bun și proaspăt de afară.

Petele de muște. Toate poleiturile: cadre, policandre, ciasornice de părete, sînt cu atât mai mult espuse de a fi pătate de muște, cu cât ele sînt atrase de luciul acestor lucruri.

Trebuie deci la începutul verii să fie ușor unse cu unt de dafin.

Această vâpsea păstrează poleiala și gonește muștele.

Spre a se curăți aceste poleituri pătate trebuie să le frecăm cu o perie moale muiată în următorul amestec:

Apă de Javel 4 părți.

Albuș de ou 3 părți.

Să se bată și să se amestece bine. Este bine ca după fiecare spălătură să se treacă obiectul — dacă voim — cu polsială, care se găsește pe la negustorii de produse chimice.

Din miere înăcrită se poate face un oțet minunat. În scopul acesta subțiem o litră din ea cu 8—10 litre de apă domoală și în 10 litre de amestecătură de aceasta turnăm o litră de oțet bun și tare, punem totul la un loc căldicel, acoperim vasul cu un coporemēt de lemn sau cu hârtie și lăsăm să se înăcrească. Cu cât va fi fost oțetul mai tare, cu atât mai curând se va preface amestecătura întreagă în oțet și cu cât va fi fost miere mai multă, cu atât va fi și oțetul mai bun.

Diareea (cufureala) la oi. La țeară unde nu poți găsi medicamente, nu există nimic mai bun în contra urdinărei oilor, cănilor, porcilor, decât cafeaua de ghindă de stejar. Luați ghindă, o prăjiți în tigaie ca pe cafea și apoi o rîjniți sau o pisați bine mărunt. Pentru o oaie se fierbe 2 linguri de cafea de ghindă într'o jumătate de oca de apă, și ricită se dă dimineața jumătate, după ameză ceealaltă jumătate. Pentru căne 2 lingurițe pe zi. Animalele se țin sub acoperiș și la uscăciune, nu în ploaie și noroiu.

Și pentru copii, nimic nu e mai bun de cât cafeaua de ghindă, când au multă eșire afară. F.

Știri economice.

Starea semnăturilor până la finea lui Aprile. *Grăurile* de toamnă stau binișor și în întreaga țeară. Numai pe țermul drept al Tisei sînt sub mijlocie, unde sînt rari, uscate, pătate și în parte mîncate de vermi, așa că în multe locuri au arat oamenii din nou locurile sēmēnate. *Secările* stau ca și grăul. *Orzul* a suferit pe alocurea din cauza timpului prea rece. Orzul de vară a rămas înapoi în dezvoltare. *Ovėsul* e aproape pretutindeni slab și gălbuiu. *Rapița* a suferit mult, așa că în multe locuri au arat a doua-oară locurile sēmēnate cu ea. *Cucuruzul* se desvoaltă bine. *Napii de zăhar* a rămas ceva înapoi în dezvoltare, suferind pe alocurea și din cauza gândacilor. *Napii de nutreț* sînt ca și cei de zăhar. *Viile* prosperează. *Pomii* au suferit din cauza brumei din 19 și 20 Aprile. Grindina din 30 Aprile încă a stricat mult pomilor din 7 comitate din nord-vestul Ungariei.

Gara din Sibiu mărită. Între marginile budgetului din anul acesta se vor folosi 2 mil. 600.000 cor. pentru lărgirea unor gări. Între acestea e și cea din Sibiu.

Din statistica lunei lui Martie. În Martie a. c. s'a, născut în Ungaria (cu Croația) 64.900 copii vii, 1340 morți. În etate sub 7 ani au murit 23.886, peste șepteani 26.854, total 50.740. Sporul e deci de 15.160 persoane. — De oftică au murit 7488, anghină difteritică 861, tusă măgărească 1027, scarlatină 903, tifus abdominal 479. — Căsătorii s'au încheiat 4884, între cari 745 mixte (26 între creștini și Jidani). — Focuri au fost 892 în 754 comune cu o pagubă de 2 mil., 121.618 cor. — Pasapoarte s'au dat în Ungaria (fără Croația) 10.787, dintre cari 4107 pentru America, 3922 pentru România, 2645 pentru întreagă Europa și 89 pentru Rusia.

Tîrguri de vite au fost 485, la cari s'au minat 554.993 vite cornute, 274.941 cai, 25.909 oi și 133.705 porci.

La cursul de pomărit din Cluj-Mănăștur au participat 6 învățători români.

Tîrgul de vite din Sibiu a fost cu tot timpul urit binecercetat. S'au vîndut 3412 vite cornute, 7188 oi, 860 cai și 459 porci.

Pentru Bulgaria se primesc de aici încolo pachete cu ramburs.

Blocuri de mărci postale à 24 mărci cu 4 bani una se capătă pe lângă prețul de 98 bani.

CRONICĂ.

În audiență. Escelența Sa I. P. S. arhiepiscop și metropolit *Meșianu*, se află de câteva zile în Budapesta, în afaceri oficiale. În 13 Mai n. înainte de amiază a fost în audiență la M. Sa, unde a fost primit foarte grațios.

Alegere de protopop în Turda. Sinodul protopresbiterial gr.-or. din tractul Turzii, întrunit Sâmbătă sub presiunea comisariatului consistorial Dr. Eusebiu R. Roșca în Turda, a ales cu majoritate covârșitoare de voturi de protopop al tractului Turda pe domnul Iovian *Murășan*, paroh în comuna Trăsnea (tractul Unguraș). Administratorul protopopesc Teodor *Ciortea*, paroh în Cojocna, a obținut 13 voturi. Actul de alegere — precum ni-se scrie — a fost condus cu demnitate și a decurs în perfectă ordine.

Însoțire de credit sătească sistem Raiffeisen s'a înființat ieri în comuna *Sebeșul-de jos* (lângă Avrig). La dorința expresă a fruntașilor acestei comune, comitetul central al *Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu*, reprezentat prin presidentul *Dem. Comșa*, membrii din comitet *Dr. P. Șpan* și *Romul Simu* și secretarul reuniunii *Vic. Tordășianu*, însoțiți de membrii reuniunii d-nii: *Ioan Ghibu*, profesor, *Dr. Vasile Dan*, avocat și *Ieronim Preda*, dir. libr. arch. — a ținut adevărat o întrunire agricolă în acea localitate. Flăcăii comunei, vr'o 30 la număr, formând o frumoasă ceată de călăreți în frunte cu învățătorul *George Stoica*, a întâmpinat comitetul lângă Olt și prin acesta în frumoase cuvinte a fost bineventat. Intrarea în comună a comitetului și oaspeților din Sibiiu a fost cu adevărat triumfală. Decursul adunării, participării, interesul viu al tuturor etc., merită să fie eternizate în coloanele foii d-voastră și sper, o va și face vr'o peană competentă. Eu mă mărginesc a vă relata, că la însoțire s'au înscris toți fruntașii, cari constituindu-se au ales president pe parohul *Toma Doican*, v-pres. propr. *Ioan Micu*, membri în direcție *Lazar Gruia*, primar, *Avram Roman* și *George Cioca*; cassar a fost ales harnicul dascăl *George Stoica*; ear' în consiliul de supraveghere president: notarul *Alexandru Neagoe*, v-pres. propr. *Ioan Doican* și alți 5 membri.

»Dela agricultura«.

Daruri pentru biserică din America. Intr'o scrisoare, ce o primim dela un abonent al nostru din depărtata America, ni-se spun următoarele: »Noi *Elie Adrone*, *Nic. Cosma*, *G. Adrone*, *I. Armean*, *Nic. Suci*, *Gașton Florea* și *Gh. Popescu*, de origine din Pianul-infer., acum lucrători cu ziua în *Wheatland Pa*, fiindcă ne-au ajutat Dumnezeu ne-am împlinit scopul, pe care l'am dorit, am cinstit pe seama bisericii gr.-or. din Pianul-infer. în ziua Anului-Nou 1901 33 fl. 80 cr., adevărat fiecare câte 9 cor. 64 bani (2 dolari). Bani l'am trimis părintelui *Ioan Bena*. — E duiosă și totodată mângâitoare această scrisoare a Românilor noștri din America, cari aici acolo, peste nouă țări și mări, nu-și uită de biserică lor.

Lipsă de apă în Palestina. Ierusalimul și sfințele locuri din împrejurime suferă greu din cauza lipsei de apă, ivite în urma mării secete, ce domnește acolo. Au secat toate pârâiele și cisternele (fântâni, în oari adună apa de ploaie) și bieții oameni fac rugăciuni prin biserică, gîmfiți și sinagoje pentru ploaie. Intre populațiunea mai săracă au isbușit deja diferite boale, chiar și leproșii, cărora

nu le este iertat să ese din locurile, unde sînt închiși, au năvălit în Ierusalim mișcați de chinurile setei.

Necrolog. În 9 l. c. s'a înmormântat în cimiterul bisericii din Tereșel învățătorul pensionat *Eliseiu Coșoiu*, mort în etate de 81 ani și împărțășit cu sf. taine. La înmormântare au servit d-nii: protopop *Vasile Damian* și preoții *Andron Bogdan* și *Nicolau Florea*. Pe răposatul îl deplâng fiii *Romul*, *Traian*, fiicele *Sofia*, *Neti*, *Maria* și *Elena*, ginerii *Gh. Cheța*, *Ios. Codreanu* și *Teofil Crișan*, nora *Laura* și nepoții și nepoatele *Platon*, *Roman*, *Romuald*, *Roman*, *Letiția*, *Teresia*.

Contra rachiului. Dl protopop *I. Hățegan*, a mijlocit la vicecomiții din comitatele *Sălagiu* și *Solnoc-Dobâca*, ca în *Dumineci* și sîrbători cărămiele să stea închise până la însărat. Fapta aceasta s'evirșită în interesul poporului, merită să afle câți mai mulți imitatori.

Losuri străine. În timpul din urmă s'au înmulțit foarte tare reclamațiunile contra unor bănci din Amsterdam, cari încasează prin agenți bani pentru losuri, pe cari însă cei mai mulți nu le vîd. Aceste bănci sînt indeosebi: Banca holandeză de credit, Banca de credit și comerț (I. Lüdcke) și Banca internațională, de credit și efecte (A. Steuken). Judecătoria noastră au putut mijloci pentru câțiva să și capete losurile, dar și acestia le-au plătit peste valoarea lor. Sfătuim deci pe ori-cine să se ferească de acești înșelători și dacă are bani de lăpdat pentru losuri, să cumpere losuri din țeara noastră.

Copilul ucis de tatăl-seu. Am fost spus încă din dulcele trecut, că în *Bistrița* țeranul *V. Sângeorzan* a ucis pe stricatul lui copil, care a sărit asupra părinților sei, beat fiind, cu toporul. Tribunalul l-a condamnat pe nefericitul părinte la un an temniță.

De-ale necredinței. Stricata femeie a lui *Mihail Karas* din *Galgoș* năimise pe doi din ibovnicii ei să-i omoare bărbatul, ce s'a și întemplat. Ea a fost condamnată la temniță pe viață și tovarășii sei la 15 ani. Sentența a fost întărită zilele trecute de Curie.

— **Barbierul din Terecova, Valco Stefan**, a aflat, că femeia lui îl înșeală cu notarul *Kohn*. În 7 Mai venind notarul să se radă, Valco îi tăia gâtul cu briciul, apoi își ucise nevasta și pe urmă se sinucise.

De ale credinței. Un mic funcționar de tren a fost aflat împușcat pe mormântul soției sale. Intr'o scrisoare aflată la el spune, că viața fără iubita lui soție i-s'a părut un chin, de aceea n'a mai vrut să trăiască.

Câți Țigani sînt pe pămînt. Numărul Faraonilor e de 1½ milioane. Dintre acestia aproape 800 de mii sînt în Europa. În Ungaria sînt 227 de mii, în Transilvania 48 mii.

Numărul Sașilor din Transilvania după conscripția din 31 Decembrie 1900 e de 215 920, față de anul 1899 un scăzământ de 415, provenit, se vede, din emigrări. Nașteri au fost 6295, morți 5721. Copii, cari cercetează școala, sînt 35.289, un număr care face cinste do- rului de cultură al concetățenilor noștri sași.

Esamenele de privatisti pentru cursul al doilea pedagogic la semina- rul arhiepiscopesc din loc s'au ținut alaltăieri și ieri. Toți cei 15 candidați au trecut esamenul cu succes.

Vești triste. Din Colun ni-se scrie: Cu adînc regret viu să fac un scurt raport despre unele stări din această comună; cu atît mai tare mă doare că trebuie să constatez adevăruri triste, la prima publicare ce se face despre această comună.

De mult se svonia prin sat, că o seamă de oameni voesc să plece spre America. Era lucru de crezut, dar' totuși mă îndoiam știind alipirea Românu- lui de glia ce acopere pe străbunii sel. Dar' în 26 Aprilie st. n. vorbele s'au intrupat în fapte: cinci (5) oameni și-au luat inima în dinți și au plecat spre o lume necunoscută — dar' poate (!) mai bună — spre a-și duce traiul; au plecat la America.

Semne triste! Noi oari avem lipsă să ne înmulțim, să ne întărim cât mai tare, ne împușinăm pe zi ce merge! Causa? De bună-seamă e sărăcia. Dar' acum să ne întrebăm: oare nu ne putem ajuta? Și mă voi restrînge numai la comuna aceasta Colun. Ajutorarea s'ar pută face, dacă nu s'ar arăta la conducătorii acestei comune (judele și învățătorul) boala egoismului, adevărat a binelui lor, dar' în scăderea altora. Pentru a se vedea cum stau lucrurile, voi aduce înainte un singur caz din sute de felul acesta.

În anul acesta a fost pus un om ca păstor de oi pe lângă simbră fixă de 17—20 coroane. De sine înțeles, că e puțin! Dar' ce vom zice, când bietul om pentru a ajunge să și agonisească aceste puține parale a fost să dea »at- dămaș« conducătorilor în preț de 30—36 coroane. Se bucură așadară conducătorii de crucerii săracului, ca să poată petrece nopți de-arîndul în cărcîma jidovească. Nu e cinste conducătorilor cari astfel despoaie sîrmanul de același neam cu ei, ca truda lui să fie pusă în mâinile »doamnei jidance« de acolo. Nu e mirare așadară că stînd lucrurile astfel, oamenii iau calea Americii! Căci vîd că acolo în sat pe sărac nimenea nu-l ocrotește și ajută, ci numai îl despoaie și astfel nime nu se poate folosi, ci numai scărește. — Am adus acest caz ca să se ia spre știre și nu voesc a mai pomeni altele crezînd, că destul va fi ca să se îndrepte lucrurile. Dacă însă binele public va pretinde, stau la dispoziție a servi cu alte lucruri de seama acestora Speroz însă, că cu altă ocaziune voi pută raporta despre o întoarcere spre mai bine.

Nicol.

Dela frați. La fondul pentru cumpărarea unei hale de vînzare pe seama meseriașilor români din Sibiiu au contribuit următorii membri ai reuniunii meseriașilor din *Sebeșul-săsesc*: *Andreiana*: *George Tătar*, vicepres., *Petru Gavrilă*, măiestru cismar, *Ioan Reftea*, măiestru cojocar, *Petru Opincar*, sodal măcelar, *Dumitru Bedeluș*, sodal păpu- car, câte 40 bani; *Petru T. Muntean*, măiestru cojocar, *Petru Opincar*, măie- stru cojocar, *Ioan Tecău*, sodal butnar, *Nicolae Brînză*, *Dumitru Popa*, măie- stri cojocari, *Simion Derac*, măiestru păpu- car, *Avram Dopan*, sodal cojocar, *Nicolae Besue*, *Stefan Besue*, sodali cis- mari, *Simion Lupșe*, măiestru cojocar, *Ioan Cărpinișan*, sodal măsar, *Petru Besue*, sodal butnar, *Avram Radu*, so- dal cismar, *Nicolae Bărsă*, *Candin Ighira*, sodali, *George Radu*, măiestru cojocar, *Petru Carcoană*, sodal, *Augustin Iosivaș*, sodal faur, *Nicolae Radu*, sodal cojocar, *Ioan Sîrbu*, sodal franzelar, *Dumitru Savu*, *Simion Adrone*, sodali cojocari, *Nicolae Tincu*, sodal faur, *Ioan Crăciun*, sodal cojocar, *Ioan Moga*, franzelar, câte 20 bani; *George Popa*, sodal fri- seur 2 cor.; d-na *Ana Zev. Murășan* 1 cor. În total 10 cor.

Regele Carol I. la Fiume. M. S. Regele României a fost luni dimineața la Fiume. Maiestatea Sa a vizitat academia de marină și a căsarina și a oferit un dejun guvernatorului Szapáry și reprezentanților și autorităților militare. Regele s'a înapoiat după amiază la Abbazia.

Un preot vrednic de osândă. Din Țeara-Oltului ni-se scriu următoarele: Trecând în 5 l. c. prin comuna *Sinca-veche* aflu dela un bărbat inteligent, că preotul de acolo, în loc să nisuiască a restabili buna înțelegere între poporeni, se pune în fruntea partidei unui Evreu, care ține în agitație de vre-o 3 ani o parte din popor, cu fel și fel de denunțări mârșave contra notarului com. Emil Pop, căruia abia acum i-a succedat a dovedi minciunile fără margini și arătărilor nedrepte ale Jidanului și clicei sale și astfel a fi restituit în oficiu, din care fusese suspendat. Despre preotul, cap al partidului jidovesc, am mai aflat, că într'atâta s'a jidovit, de chiar și vinul la Sfintele Paști, pretindea dela credincioși, că numai dela Jidanul să-l cumpere și oă alt vin nu primește.

Creștinii, cari din rîvnă evlavioasă dăruiseră Sfintele Paști pentru biserică, vîzînd intenția păgână a lui, le duseră acasă la ei, ca acolo neprihănite să le păstreze până în ziua Învierii. Atunci preotul nu s'a rușinat, ca să ceară ajutorul patrolei gendarmilor din comuna vecină, pentru-ca astfel cu forța să ducă prescurile dăruite de evlavioșii creștini și menite pentru trebuințele Paștilor earăși la biserică, unde apoi el să le poată prihăni cu vinul lui Iuda. Dar' s'a întemplat, că chiar și gendarmii unguri și cu puțină pricepere și durere pentru sfînta noastră biserică, l-au făcut de batjocură pe el, rătăcîndu-l pistor, și i-au spus-o neted, că n'are drept să păsească cu forța în contra bieților oameni și că rîu destul face, dacă vrea să jidovească Paștile cu beutura Evreului.

Încăierare sângeroasă. Dumineca trecută a fost o mare luptă între Români din Orăștie și Săcui în Petroșeni. În cete mari s'au atacat cu petri, cuțite și bâte. Gălăgia era așa de mare, încât pasagerii sosiți cu trenul de seara n'au cutezat să intre în oraș. Numai tîrziu a sosit patrula de gendarmi, care a prins și condus la tribunalul din Deva pe A. Cazan, I. Susană, Z. Cherecheș, G. Lazăr, Bălaș Crăciun, G. Costea și I. Rusu. Dintre Săcui e unul mort, ear' altul pe ducă și 3 răniți, între Români 2 răniți. Subjudele din Puiu, care a făcut cercetarea, a fost aflat dimineața mort în urma unui atac de inimă. Causa acestei încăierări nu le comunică foile un-gurești, după cari dăm această știre.

Femei alegători. Nu e vorba de America, ci de Norvegia. Adelstingul din Cristiania a dat cu 68 voturi contra 17 dreptul de alegători comunali tuturor femeilor, cari plătesc dare după un venit propriu de cel puțin 300 cor.

Cele mai mari orașe ale Angliei. După ultima conscripție Londra are 4.536.000 loc., Manchester 764.950 loc., Liverpool 685.270 loc., Birmingham 522.180 loc., Leeds 428.950 loc., Sheffield 380.720 loc., Bristol 328.936 loc.

Oaspeți nepoftiți. În Aiud se pot vedea tot mai des indivizi învîliți în caftane lungi, cu perciuni uriași și în spate cu o legătură. Sînt Jidani din Galiția. »Közérdek« atrage atențiunea publicului asupra acestor »parasiți« și cere îndepărtarea lor. Bine, dar' cine să înmulțească națiunea singură alcătuitoare de stat?

Meseriașii români din Sebeșul-săsesc. O zi de mare bucurie a fost pentru meseriașii din Sebeșul-săsesc ziua de Sf. George, onomastica vicepreședintelui reuniunii *G. Tătar*. Domnia-sa a întrunit din acest incident un frumos număr de inteligenți, încă în preșeară, la locuința sa. Plăcut am fost surprinși de serenada ce i-a făcut-o corul reuniunii meseriașilor. Astfel cina modestă s'a prefăcut în ospet. În toiul cântărilor, toastelor și declamărilor se ivește cel mai puternic stilp al meseriașilor, dl *Victor Tordășianu*. Strigătele să trăească erau asurzitoare și nesfîrșite, ear' dorința meseriașilor de a-l vedea și auzi vorbind li-s'a împlinit. L-a binevenat măiestrul *Petru Muntean*, rugându-l să ducă salutul lor fraților dela Sibiu. Emoționat i-a răspuns, dându-le sfaturi și împintîndu-i la o lucrare armonică și rodnică în folosul lor propriu.

Tot în această seară s'a ventilat o chestiune de mare importanță și totodată și de necesitate pentru consolidarea și întărirea tuturor meseriașilor români din patria noastră, prin ținerea unui *congres al tuturor reuniunilor de meseriași în orașul Sibiu*.

Vrednic de amintit e modul cum au arătat cu ocaziunea aceasta meseriașii recunoștința lor față de dl *G. Tătar*, predându-i un preț frumos inel *de aur* cu inscripția: »*Souvenir vicepreședintelui G. Tătar. 1901. Meseriașii*«.

Dee D-zeu, ca ideea ținerii unui congres de meseriași trup să se facă cât mai curînd, ear' meseriașii noștri să prospereze și să se închege în toate părțile.

Un participant

Din Croația. Un iubit corespondent al nostru, petrecînd de cîtva timp în capitala Croației, *Zagreb*, ne scrie următoarele notițe scurte, dar' caracteristice despre poporul, în mijlocul căruia a petrecut cîtva timp, înainte cu un jumătate de veac neuitatul nostru martir *Ioan Buteanu*:

»Pe aici e lumea mai șovinistă, ca pe la noi, — scrie coresp. — În general se știu oamenii de aici mai bine și mai mult însufleși pentru chestiuni, ce ating ființa naționalității croate. Poporul de altmîntrelea e blînd. E mai bună școala deșteptării lor, decît pe la noi. Dealtmîntre se lucrează foarte mult în general pentru lăfșirea ideilor nobile în viața unei națiuni. Slavii pot fi mîndri, că sînt unii dintre primii pioneri ai naționalismului. Mie în special îmi place foarte mult încrederea în forțele lor private«.

Un preot harnic. Despre trecerea parochului *I. Dordea* din Bărghiș la Hașeg am publicat deja în numărul trecut o scrisoare mai lungă. După aceea am mai primit, tot în chestia aceasta, încă două scrisori, una din Șeica-mare dela dl *Z. Dobrotă* și a doua din Bărghiș, dela dl *I. Oros*. Amîndouă dovedesc din nou, ce dragoste mare și-a câștigat părintele prin activitatea lui pastorală și ce nădejdi frumoase și îndreptate pot pune Hășăgani în noul lor preot.

Două omoruri. Ni-se scrie din Mărgău: În 8 Maiu a. c. seara între orele 8 și 9, un făptuitor necunoscut a pușcat pe fereastră dela o distanță de 4—5 pași asupra lui *Onuș Capota lui Circhi*, locuitor în Mărgău, care ședea în casă lîngă masă și povestea cu membrii familiei și cu niște femei străine. Glonțul l-a nimerit în partea stîngă a grumazului cauzându-i moarte momentană. În urma lui au rămas 5 orfani minoreni, soția și bētrāna sa mamă cu o mulțime de necazuri. Se afirmă, că făptuitorul e vre-un inamic al seu de aici, dar' până acum nu s'a putut constata nimic. Cercetarea, al cărei resul-

tat se așteaptă cu nerăbdare, se continuă cu sirguintă.

Un alt cas s'a întemplat în zilele trecute în comuna vecină *Călățele*. Fostul jude de acolo, de cătră seară a mers la cărcimă, unde a stat până tîrziu. Reîntorcîndu-se cătră casă i-au eșit înainte vre-o 3—4 oameni de acolo, cari atîta l-au bătut cu niște pari, până a rămas jos fără simțiri scaldat în sînge. La trei zile a murit. Causa a fost ura ce au avut asupra lui de pe timpul cînd era jude. Făptuitorii s'au însinuat de bunăvoie la judecătoria cerouală din *B.-Huedin*.

Rele timpuri am ajuns, cînd nici frica de Dumnezeu și nici strictele legi civile nu-i mai pot reține pe oameni dela comiterea āstorfel de crime oribile. Dar' unde vom ajunge atunci, cînd demoralizarea se va lăși și mai tare în popor?

Munteanul.

Maial. Junimea stud. dela gimnasiul sup. fundaț. din Năsăud invită la maialul, pe care îl va aranja la 25 Maiu st. n. 1901, în grădina gimnasiului, eventual în sala de gimnastică. Începutul la 10 ore a. m. Prețul de intrare: 1 cor. de persoană.

Bresci. Fiorosul asasin al regelui *Umberto* se găsește actualmîntre în vestică închisoare din *Stefano*. În luna Noemvrie, fusese transportat acolo în cel mai mare secret. E închis într'ocelulă, construită anume pentru el; de celulă e lipită odaia de gardă, în care se află în permanență doi gardieni însărcinați cu paza condamnatului. Celula e încunjurată de un zid înalt de șesemetri. Între zid și celulă e un spațiu de cîtiva metri pătrați, unde *Bresci* ia aer, o oră în fiecare zi. Patul se compune dintr'un mindir și un linolin făcute așa fel, ca să poată fi bine legate de perețele celulei. Dimineața patul e scos de cătră gardieni din celulă, așa că celula rămîne goală. *Bresci* e liniștit. A cerut să i-se dea ceva de cetit. I-s'a dat vechiul și noul testament; apoi viețile sfinților, pe care le-a înapoiat fără să le cetească. Cîte-odată cearcă să intre în vorbă cu paznicii sei; acestia însă afară de vorbele strict necesare, au ordine severe să nu vorbească nimic cu condamnatul.

Tipuri administrative. În sarcina lui *Vörös István*, comptabilul sedriei orfanale din *Hodmező Vásárhely*, s'au constatat mai multe neregularități în manipularea banilor. Ca să se mîntue (?) de rușine, și-a tras un glonț, »cum fac așa de mulți alți soți de-ai lui în Ungaria«, zice o foaie un-gurească.

— *Futó József* e mare domn în Țeara-Ungurească: matriculant în Bărand. Și în virtutea potestății lui a făcut cunoscut unui biet muncitor dela tren, cînd acesta venise să-i anunțe voința de a se căsători, că dacă va veni cu nuntași și mireasa cu cunună, îi vacăsători Dumineca următoare, altmîntrelea numai în săptămāna următoare. Mirii au venit Duminecă, dar' fără podoabe și nuntași. Au fost dați afară. Și fiindcă bietul om trebuia să plece la Hașeg la muncă în ziua următoare, și-a călcat pe inimă și în dup'ameaza aceleiași zile s'a prezentat din nou, împlinind porunca întocmai. Casul e reclamat la ministrul *Szell*.

Mulțumită publică. Onor. Domn *Achim Maniu*, oficial ces. reg. de registratură la corpul al XII-lea în *Seraievo*, a binevoit a trimite reuniunii noastre 4 coroane, pentru-ce subscrișii ne simțim plăcut îndemnați, ca în numele comitetului »Reuniunii meseriașilor români din Săliște«, să-i exprimăm și pe această cale mulțumita cea mai profundă. Săliște, 15 Maiu 1901. Pentru comitet: *D. Banciu*, președinte. *Petru Giura*, secretar.

Dela petrecerile noastre. Din *Beregseni* ni-se scrie: În fiecare an se sârbăzuează hramul sfintei biserici la Sf. George; tot asemenea au făcut și anul acesta, pregătindu-se și cu aranjarea unui concert, la care au participat mai mulți oaspeți de prin prejur, cari au fost pe deplin mulțumiți cu predarea piesei teatrale »Sărăcie lucie« și cu jocurile naționale »Călușerul« și »Bătuta«, cari s'au jucat în o pauză ceva cam lungă după amiezul nopții.

Cântău-s'au și niște cântece. Declamatu-s'au poezii și monologe, dar despre acestea nu pot spune nimic, căci în decursul cântărilor era mare șgomot.

Am participat și la jocul sătenilor, care s'a jucat la sf. biserică. Acolo a fost ordine multă, făcută de unele persoane vrednice de chemarea lor. Oaspetii au fost mult onorați la joc, dându-li-se scaune pentru ședere. *Un oaspe.*

— Corpul învățătoresc din *Lia-murășană* a aranjat Duminecă, în 5 Maiu st. n. a. c. o producțiune musicală-declarmatorică-teatrală împreună cu joc.

Partea musicală a producțiunii constatătoare din 4 cântări a fost executată în 3 voci de tinerimea noastră română, feciori și fete, sub conducerea harnicului învățator Avram Budoiu. Cântările au fost executate corect, așa că una s'a și repetat. Onoare dlui învățator Budoiu! Cele 2 anecdote de T. Speranță au fost declamate de dl T. Blajiu cu mult succes.

Partea teatrală a constat din piesa teatrală »Sărăcie lucie« de I. Vulcan, predată de M. Flore, S. Budă, A. Budoiu, G. Blajiu, M. Popa și Mihaiu Zomonită, apoi neveste, fete, feciori. Toți au jucat foarte bine.

În sfârșit sosi și mult așteptatul joc. Sala deși destul de mare, tot era mică, atâta suflet de om era.

În zori de zi petrecerea s'a încheiat și fiecare s'a depărtat din sala de dans ducând cu sine suvenirile cele mai plăcute. *Nic. Zomonită.*

Un Român ucis de Bulgari. Din Salonicchi se anunță, că în Tevția cinci Bulgari au tăiat în bucăți pe Macedo-Românul Ioan Sfetica, pentru-că acestan uvoia să-și dea copiii în școala bulgărească.

Concurse bis.șeol. Archidieceasa gr.-or. Sibiu. Par. cl. III. Voia, ppresb. Orăștie. Terminul 10 Iunie n. a. c. — Par. cl. III. Crăciunel, ppresbit. Târnavei (Kükü'övár). Terminul 13 Iunie n. — Par. cl. III. Dânc, ppresb. Unguraș (Fizeș-Sânpetru). Term. 13 Iunie n. — Postul de capelan în par. cl. III. Limba, ppresbit. Alba-Iulia. Termin 13 Iunie n.

Archidieceasa gr.-cat. Blaj. Par. *Frâua*, distr. Mediaș. Beneficii: casa parochială, șură, 5 jug. 1305° porț. can., lectical și stola îndatinată. Termin 1 Iulie n. — Postul de învățator din *Șola*, distr. Mediaș. Salar 500 cor. dela stat, 100 cor. repartție, cvartir și grădină.

Dieceasa gr.-or. Arad. Postul de paroch-învățator în *Topla*, ppresb, Belințului (comit, Timiș). Venite ca preot: 30 jugere arătură, stola, dela stat 574 cor.; ca învăț.: cvartir, grădină de un juger ungur. și 86 cor.

Știri din piață. Sibiu. Grâu hl. cor. 10.40—11.40; sâcară cor. 8—8.80; orz cor. 7—8; ovės cor. 4.20—6; cucuruz cor. 8—8.60; ouș 10 buc. 36—40 bani.

Mediaș. Grâu hl. cor. 9.80—10.50; sâcară cor. 7.50—8.50; orz cor. 7.50—8; ovės cor. 5—5.50; cucuruz cor. 7—7.20; ouș 13—14 buc. 40 bani.

Cluj. Grâu m. m., cor. 12.80—14.60; sâcară cor. 12.80—13.20; orz cor. 11.60—12; ovės cor. 12—12.20; cucuruz cor. 9.80—10; ouș 11 buc. 40 bani.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Cântăreții din Ciresi-Timiși. Trebuie să vă cunoaștem numele, ca să putem publica.

Gârlișteanul. Pentru numărul acesta întârziat.

Bârghiș și Șeica-mare. Publicându se deja un raport, amintim numai în cronică.

Dlul I. Sécăreanu. Anunțuri de logodnă și cununie netipărite nu putem publica.

Dlul Pantilimon Perșia, Doboca. Amândouă cărțile costă 2 cor. 50 bani și 20 bani porto Serie la W. Krafft, Sibiu.

Dlul I. Popovici, pr. Gârliște. Trimiteți 45 cr. la W Krafft, Sibiu, de unde căpetați cartea »Societăți de cumpătare«, în care aflați tot.

Dlul Alexandru Olteanu, paroch, Mădeș-falău. Statutele sunt publicate în nr.ii 10—12 ai foii.

Dlul Ioan Calborean, Hundrubechiu. Legea obligă pe inginer să dea drumul cel mai potrivit. Dacă n'a vrut inginerul, faceți neamnat recurs în scris la tribunal sau la tablă. Mai bine vă luați în grabă avocat român. Nu ne spui, ați făcut atunci recurs în scris și luatu-s'a la protocol?

Dlul Basiliu Necșu, Apoldul-de-sus. Se va publica în nrul viitor

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș.

Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: Insif Marshall

„CONCORDIA“, SOCIETATE COMERCIALĂ PE ACȚII.

FILIALA ALBA-IULIA.

Avis important!
Pentru cultivătorii viilor!

Apropiindu-se timpul pentru stropirea „viilor“ avem onoare a aduce la cunoștința comercianților și economilor noștri, că reușind a face o cumpărare favorabilă în

„Peatră vânăta“ de I. calitate

oferim acest articol cu prețurile următoare:

Cine cumpără mai puțin ca 50 chgr., costă 1 chgr. . .	70 fileri.
Peste 50 chgr. până la 100 chgr., costă 1 chgr. . .	69 fileri.
Peste 100 chgr. până la 200 chgr., costă 1 chgr. . .	68 fileri.
Cine cumpără barem 1 butoiu de 250 chgr., 1 chgr. costă	67 fileri.

Prețurile de sus se înțeleg acî la noi în Alba-Iulia cu bani gata fără scont!

Recomandăm frunțașilor noștri din toate comunele românești ca să se însoțească în fiecare comună cu toții la olaltă și așa cumpărând în quant mai mare de odată, le va veni mai ieftin în preț.

[38] 2—5

„CONCORDIA“, SOCIETATE COMERCIALĂ PE ACȚII.

FILIALA ALBA-IULIA.

Gustav Dürr,
 mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
 Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

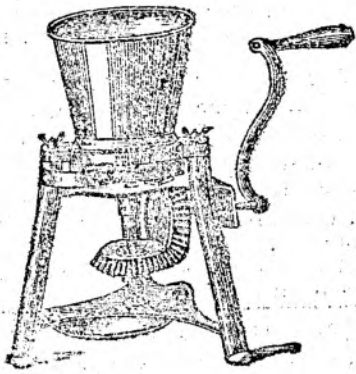
Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

[10] 10—10

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

Mori de cafea, de piper, mac, nrluială și de colorii.

Catalogul prețurilor se trimite la cerere.

Deasemenea se trimit cataloage ilustrate despre:
Aparate de măsurat și signat.
Instrumente pentru masari și sculptori.
Cuțite pentru gilău. — Cuțite de încrestat.
Cuțite pentru bugnari, dogari și rotari.
Chei cu șurup. — Instrumente pentru tinichigii.
Cuți. — Garnituri pentru clădiri (traverse).
Cuptoare. — Frigători.
Mucava pentru coperiș. — Tăbli de izolare.
Trestie pentru strucatură. — Ciment.
Cărbuni de peatră și coacs.
Stropitori de plante (apar. pentru peronospora).
Unelte pentru cultivarea albinelor.
Teascuri de copiat.
Curse pentru tot felul de animale.
Requisite de vânat și scrimă. [36] 3—
Tot felul de feruri de călcat.
Instrumente pentru ferestrari
» » dulgheri, bărdăși.
Cel mai ieftin magazin de cuie de potcoave.

Carol F. Jickeli,

Sibiu, Piața-mică nr. 32, la „Coasa de aur“.

Econoamă

se caută pentru casa unui preot văduv.
Să fie harnică în purtarea gospodăriei,
etatea între 25—35 ani, să știe ceti și
scrie. Pentru fotografii trimise completă
discrețiune. Văduve fără copii, respective
femei nemăritate au prilej de a și asigura
viitorul. Va avè la dispoziție și servitoare.
Epistolele cu eventualele fotografii, pre-
tensiunile relative la plată, adresa com-
pletă a persoanei se se trimită la admi-
nistrațiunea acestui ziar sub „Econoamă“,
care va îngriji să ajungă la adresa cuvenită.

Hotel nou.

Subscrisul îmi permit a anunța cu tot respectul, că hotelul,
aranjat din nou și după cerințele moderne, sub firma

„Hotelul Mihaiu“,

Sibiu, strada Turnului nr. 11

stă la dispoziția P. T. public călător.

Localități elegante pentru restaurant și cafea. —
Bucătărie escelentă. — Vinuri naturale curate. —
Bere „Transsylvania“ de Habermann și „Bock“ dela
Trei-Stejari. — Prețuri moderate pentru odăi. —
Omnibus la ducere și venire dela gară. — Calese
stau la dispoziție pentru călători.

La o vizitare cât mai deasă invită cu toată stima

Mihaiu, hotelier.

Sibiu, în Aprilie 1901.

[34] 4—

Deschidere de negustorie.

Subscrisul îmi permit a anunța cu tot respectul, că în **Bistrița,**
strada Lemnelor nr. 50, mi-am deschis o

negustorie de mobile de casă

și tot felul de **decorațiuni de salon,** precum și mașini de cusut,
care le pun la dispoziția onoratului public pe lângă cele mai moderate
prețuri. La persoane oneste și de caracter voi vinde și pe rate,
și mă oblig la aranjarea locuințelor întregi și espedarea în cele
mai mari depărtări pe speșele mele.

Klein & Rubin.

[40] 1—5

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rata.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumîndă Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcl-mare Nr. 8.

[2] 10—